

Miss
Marian

פנינים רעיוניות ופתיחות נבחרים על פרשת השבוע

יש מי ששאל לשם מה נאמר "נח איש צדיק" היה לו לומר:

נח צדיק וגו' ומה באה מילת איש ללמדנו? ונראה לבאר שהתורה גילתה לנו שנוח היה בבחינת צדיק שמשפיע ולא רק צדיק לעצמו וזה הדיוק במילה "איש" שהרי האיש הוא בחינת משפיע לעומת הצדיקים שהם רק צדיקים לעצמם (נחל חכמה)

"...תמים היה בדרתיו" (בראשית ו' ט)

הגאון בעל חת"ס נשאל פעם מדוע השתמש נח במידת התמימות בשעה שבני דורו היו בעלי מדות מגונות שהרי נאמר "עם עקש תתפתל" שהרי יעקב השתמש בטענה זו כנגד לבן הרשע? וענין שם מה שביאר.

ויתכן לפרש בפשיטות דמה שנאמר תמים הכונה מול ה' יתברך ולא למד מדרכי בני דורו שהיו כופרים. ועוד נראה לומר שלפעמים אדרבא יש על האדם להשתמש במידת התמימות שרק כך הוא יוכל להכניע את הרע שעומד מולו, ולעיתים זו התחבולה הנכונה כנגד המניעים אותו. (מעייני גנים)

"...בא אתה וכל ביתך אל התבה..." (בראשית ז' א')

התבה מרמזת על תבות התפילה כמובא בדברי רביז"ל (ליקו"מ ט) ויש לרמז בזה כי הקב"ה ביקש מנח שיבוא אל תוך התפילה היינו שיבקש על דורו רחמים שישבו בתשובה כי זו הדרך האמיתית להשיב בנים מעוון, ולהחזירם אל הדרך הטוב והישר. (דרכי שלום)

"ויעש נח ככל אשר צוהו ה'" (בראשית ז' ה')

ופירש רש"י ויעש נח - זה ביאתו לתיבה:

יש מי שהקשה שהרי נאמר מפורש לאחמ"כ ויבא נח אל התבה?

ונראה לבאר בס"ד שהחידוש בזה הוא שלא רק שנח בנה את התיבה במשך 120 שנה ברציפות, אלא החידוש שהוא בא כל יום לתיבה והיה מחזק את בני דורו על ידי כך שראו אותו בונה, ולא נתן לבניו שיבנו את התיבה כפי שצוה אותו ה' אלא הוא בא בכל יום מחדש ועורר את בני דורו לשוב בתשובה, וזה כוונת רש"י. (תפארת בנימין)

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים היה בדרתיו את האלהים התהלך נח" (בראשית ו' ט)

לימדנו חז"ל כי בכל מקום שנאמר "אלה" זה בא למעט, ויש א"כ להבין את מי באה התורה למעט כאן? ונראה לומר שהתורה באה לגלות לנו שמי שרוצה שיוולדו לו הבחינות של נח היינו צדיק תמים וכו' אזי עליו לדעת "אלה" היינו שימנע את עצמו שזה הכלי היחיד לזכות לכל המעלות. (נתיבות דעת)

"אלה תולדת נח נח איש צדיק תמים..." (בראשית ו' ט)

יש מרבותינו (סנהדרין קט) דורשים אותו לשבח כ"ש שאלו היה בדור צדיקים היה צדיק יותר, ויש שדורשים אותו לגנאי לפי דורו היה צדיק ואלו אם היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום, והכוונה בזה "שהכלום" שלו היינו הענווה שלו לא נחשבת לעומת הענוה של אברהם שאמר על עצמו ואנכי עפר ואפר. (בגן התורה)

"...נח איש צדיק תמים היה בדרתיו" (בראשית ו' ט)

בית ושמו בית ספר פרק ח'

הרב יצחק. א. מחנך בת"ת "שלוש בניין"

הם לא הורים אחראיים. עלינו לדעת שפעמים רבות יש לילד שלנו בכיתה התמודדויות קשות מאוד- בלימודים או בחברה. ולפעמים מחוסר הבנה או הדרכה, בעיות או טעויות קטנות יכולים לגרום אותו לפי שחת. כשאנו באים לבדוק ולראות מה קורה עם הילד, אנחנו בולמים הרבה מהבעיות. מצד אחד אנחנו משוחחים עם המורים וכך שומעים במה הילד מתקשה ויכולים לעזור לו בזמן ומצד שני הילד רואה שאנחנו דואגים לו וגם רואים את מעשיו וזה מדרבן אותו להתאמץ ולהשתדל יותר.

אם נשכיל להבין שכאשר אנו חושדים שיש לילד שלנו בעיה ובמיוחד אם המורה מביא לתשומת ליבנו, שיש משהו- עלינו לשמוח, אנחנו יכולים להציל את הילד. למה צריך להיזכר מאוחר??? ואחר כך לריב מי היה גורם לנשיה של הילד, ההורים שלא היו בכיתה או המורה והנהגה. ההורים צריכים להראות נוכחות לפחות פעם בשבוע ולבדוק מה קורה עם הילד. בכל מקרה, על מי חובת האחריות? "חובת הדיווח על הבעיה- היא של המחנך והנהגה. חובת הטיפול והמעקב ליישום ההחלטות של הגורם המקצועי- היא על ההורים!" כמוכן שכשהנהגה רואה שההורים רוצים לעזור לילד אז גם היא נרתמת. אך בפירוש הנהגה לא תוכל להוות תחליף להורים.

אם את מבינה או תסתיידי

גם אמא של יוסי לא האמינה שהילד שלה, יהיה בטלן בן 14 שלא עושה כלום. מסרב ללמוד, יושב בבטלה על החומה מול הפיצה עד 2 בלילה וישן למחרת עד הצהריים.

אבל כשהמורה של יוסי שוחח עם האימא בכיתה א' היא ענתה לו: "בסדר, אבל הילד עוד קטן, אם קשה לו אז אולי המורה ייתן לו פחות לכתוב? אולי נבין את הילד ולא נעמים עליו? ואולי... ואולי..." לאמא של יוסי היו אז הרבה הסברים והרבה אולי... אז כשדיברו איתה ועוד יכלו לעזור לו, היא הייתה בעולם משלה. לא מבינים אותי- הרי בסך הכול הילד בכיתה א', היא הייתה מסננת בשקט. אבל מאז הוא גדל והיום היא מתחרטת. מה בסך הכול אמרו לה שהילד מתקשה בכתבה. ביקשו ממנה אבחון של קופת חולים, טיפול בריפוי בעיסוק וקצת לשבת עם הילד אחר הצהריים. אבל אמא של יוסי, מבינה יותר טוב!!! ממש חבל, לא???

במאמרים הבאים ננסה בע"ה להסביר מה נקרא "ילד מתקשה" כיצד נוכל לבדוק אם הילד שלנו מתקשה ומה עלינו לעשות. כל נשכח, שילד עם בעיה קטנה, כשהיא לא בטיפול, היא "פצצה מתקתקת". כל בעיה היא חור קטן בסכר, שרק יגדל ח"ו עם הזמן. עדיף כמה שיותר מהר לסתום אותו. בהצלחה.

בשיעורים ובמקום ללמוד הוא כבר מתחיל להפריע- שהרי כמה שנים אפשר לשבת ולהעביר את הזמן בחלומות? יוסי היום מרגיש נחות מאוד. הדימוי העצמי שלו נמצא בתחתית. גם בחברה התוססת הוא מאבד עניין. ליוסי לא טוב בכיתה והוא מרבה להתלונן שהוא רוצה לעבור בית ספר. גם להורים כבר נמאס מיוסי, כל היום רק תלונות ומצד שני הוא לא "רוצה לעזור לעצמו" גם המורה מספר שהוא לא עושה כלום בכיתה ורק מתלונן. יוסי נהיה מרדן וחוצפן (כי רק כך הוא מקבל תשומת לב) ההורים, שבעקבות התנהגותו והתדרדרותו של יוסי מוזמנים לשיחות עם מנהל בית הספר- יורדים עליו כל הזמן ומשפילים אותו. יוסי מרגיש איום. אין מי שיבין אותו, בכיתה- קשה לו ללמוד והוא לא עושה כלום חוץ מלהפריע. המורה- מזמן את הורויו כל שבוע. בחברה- כבר הדביקו עליו סטיגמה של ילד עצלן. בבית- הוא הכבשה השחורה של המשפחה. בקיצור בלגון!!!

מה יעשה הבן ולא יחטא?

עכשיו תענו לי אתם! מכאן ועד שיוסי ייהפך לילד נושר, הדרך קצרה או ארוכה??? לצערנו, הדרך קצרה- בסוף השנה הרי, יוסי ייזרק מבית הספר. אולי שיתחיל דף חדש במקום אחר? ספק אם הוא צולח את המבחן של המפקח ועד שימצאו לו בית ספר, מה יעשה??? אולי ילמד עם אבא שלו חברותא, כדי שלא יפסיד לימודים. (הצחקתם אותי) אבא שלו לא מצא בשבילו זמן ב-5 שנים, עכשיו הוא ילמד איתו? אולי מהאמא תבוא הישועה? היא גם כן לא יכולה לראות אותו ושוולחת אותו "לאיזה בית כנסת בשכונה" שילמד שם ולא יפריע לה. ומה יוסי עושה? יוצא לטייל ברחובות, להכיר חברים לא טובים, לקנות פלאפון עם אינטרנט, לשמוע מוסיקה חילונית בִּזְקֻם של החבר שלו, אולי גם הגיע הזמן "לסדר" את עצמו- לעשות פטרייה עדשים בשער (והוא מזכיר את הספר "תעשה את זה מדורג, כך שאבא שלי לא ירגיש- הוא יהרוג אותי) וכך לאט לאט יוסי מתדרדר ומצטרף למעגל הנשיה.

אתם הושבים שהגומלין? אני מוזן להפגיש אתכם עם עשרות נערים, שעברו בדיוק את אותו התהליך.

שמוז על קשר!

הורים יקרים! זה לא סוד שילד חריג, מתקשה מאוד להסתדר בכיתה ובחברת ילדים רגילים. גם אם הם לא משדרים לו את זה, הוא מרגיש את זה לבד. אנחנו צריכים להבין טוב טוב: שאפילו אם הילד ילמד בכיתה הכי מוצלחת- הוא עדיין לא גדל לבד, הוא תמיד צריך בדיקה ועזרה. אנחנו צריכים לעקוב, לבדוק, לשאול ולהתייעץ. הורים ששולחים את הילד לבית הספר הכי טוב ולא באים או מתקשרים לבית הספר מידי פעם. שישלחו לי. אבל-

בפרקים הקודמים הבנו שהדרך של הנער הנשיה עברה ואפילו הייתי אומר "התגבשה" בבית הספר. אני לא אומר שבית הספר הוא גורם הנשיה אך אפשר לומר בפירוש שבית הספר היה הקרקע הפורייה להתדרדרותו.

כמו כל הילדים, גם הילד הנשיה למד ועבר בכל כיתות היסוד. הוא השתתף בכל השיעורים ואפילו לפעמים, הצטיין במבחנים ואם לא היינו בודקים לעומק, לא היינו מגלים לעולם מה קרה לו ומה הייתה סיבת הנשיה. אולם לאחר שכבר נשר מהמערכת וכשבדקנו מה היו הגורמים לירידה הרוחנית והנפשית עד הנשיה, אנו מגלים שדווקא המקום שממנו היה צריך הילד לשאוב חינוך ודעת, דווקא המקום שהיה צריך לגרום לילד עליה רוחנית- דווקא שם התחילה להתדרדרותו.

שימו לב איך זה קרה!

יוסי הוא תלמיד בכיתה ב'. יוסי נחשב לתלמיד בינוני. בדרך כלל, הוא לא משתתף פעיל בשיעורים כי את החומר הנלמד הוא מבין ב-80%. ממוצע המבחנים של יוסי הוא 70%. בקיצור תלמיד בינוני! לגמרי רגיל, לא? האמת היא שלא כל כך. פרט לעובדה שיוסי לא תמיד מבין את מה שהמורה מלמד, ליוסי יש עוד בעיה, יוסי לא אוהב לכתוב. תמיד הוא אומר לאמא "שהמורה כל הזמן נותן לנו לכתוב וזה קשה לי". אמא של יוסי שכמו רוב האמהות לא מבינה כל כך הרבה בחינוך ובודאי שלא באבחון, פותרת את הבעיה ב-"הילד קצת מתפנק, בהחלט מותר לו. אולי גם קצת קשה לו, אבל לא נורא, הוא עוד יגדל- שהמורה שלו ילמד להסתדר איתו".

נתקדם עוד שנתיים... יוסי כבר בכיתה ד'. הרמה הלימודית עלתה, הדרישות מיוסי גברו גם הם והממוצע שלו ירד ל-60%. ליוסי ממש קשה לכתוב ובדרך כלל המחברות והחבורות שלו כמעט ריקות (אולי לא כותבים בכיתה... חושבת לפעמים אמא של יוסי, כשהיא נזכרת לבדוק לו את התיק) המורה שרואה את מצב הילד, ובשיחות עם ההורים את תגובתם השטחית, לא "חופר" יותר מידי, מבין עם מי יש לו עסק ואומר: "יש לילד בעיה, ההורים לא רוצים לטפל, מצידי- שלא יעשה כלום העיקר שלא יפריע לי" בשיעורים- כמעט ולא פונים ליוסי בשאלות, הוא הרי אף פעם לא טורח לענות. גם בחברה יש ליוסי קצת בעיות- רוב החברים של יוסי לומדים ברצינות בכיתה, מכינים שעורי בית, חוזרים ביחד למבחנים, בקיצור עובדים, משקיעים, מצליחים ונהנים. אבל ליוסי קשה, הוא כבר לא מוצא עניין בלימודים או בכיתה. משעמם לו. החומר הנלמד מעל רמת הבנתו ואת העבודות שמעתיקים מהלוח, הוא כבר לא מבצע הרבה זמן.

עברנו עוד שנה- יוסי כבר בכיתה ה'. יוסי משתעמם

לחזק ולתזק! כל ישראל ערבים זה לזה

ס' ישראל ערבים זה לזה, כמאמר רבותינו "שעמדו ישראל על הר סיני נעשו כחטיבה אחת", ולפיכך כל אחד היב

לראות כיצד לחזק את חבריו בעבודת ה' ושלל ידה ממנו נידה, ואין לנו להתאישי משום אדם בישראל אפילו הגרוע שבגרועים, משום שכל אחד מישראל נשמתו היא חלק אלוקי ממעל, וכמאמר רבינו הקדוש (ליקו"מ י"ח) שלכל ישראל יש שורש נשמה בצדיק, שהרי הצדיק כלול מכל שורש נשמות ישראל, ואם כן לכל אדם לא רק שיש תקוה אלא ראוי הוא להיות צדיק גמור ממש רק אם ירצה להתחיל מחדש ולא ליפול לעצבות ויאוש, וזה העבודה שלנו לחזק ולעודד את כל אחד מעם ישראל בדברי תקוה שגם הוא רצוי ואהוב לפניו ויתברך בלי שום סיג, והגמרא בברכות לימדה אותנו יסוד בענין זה שמי שיש בו יראת שמים דבריו נשמעים שנאמר "סוף דבר הכל נשמע את האלקים ירא..."

נמצא שמי שרוצה לחזק, ושדבריו יהיו נשמעים ויעשו פירות אצל השומע או עליו קודם לבדוק את עצמו אם ראוי להשמיע והאם יש בו יראת שמים, וזאת משום שהיראת שמים של האדם גורמת לו ללב טהור בעצמו שהרי הוא יודע את שפלותו באמת וכמה הוא רחוק ובלתי חסדי ה' עליו היכן הוא היה היום, ורק לאחר ידיעה ברורה זו הוא יכול לבוא בכף זכות ולדבר על ליבו של כל ישראל ומאחר וליבו של המעורר טהור אזי דברים היצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

וזה ברור ופשוט שאין לו לשום אדם מישראל להוכיח את חבריו כלל ועיקר כי מי אשר יאמר "זכיתי לבי, סהרתי מחטאתי", שהרי אתה צריך להיות נקי ממש מכל רבב, ומי יכול לומר זאת שהרי מי שאומר זאת יש לחוש בדבריו אלו לגאווה ומשום כך היום בדורינו לא ניתן להוכיח כלל, אלא רק לחזק ולעודד את ישראל ולמצוא בהם נקודות טובות שעל ידי זה אתה גורם להם להתחזקות ולא להפך כ"ו. וענין זה ניתן ללמוד ממעשה הפרשה שהרי על נח הגמרא אומרת עליו (סנהדרין ק"ה) "דרש רבא, מאי דקתיב, (איוב יב) "לפיד בזה לעשתותי שאנן, נכון למועדי רגל"? מלמד, שהיה נח הצדיק מוכיח אותם, ואומר להם דברים, שהם קשים כלפיהם, והיו מביזין אותו. אמרו לו, זקן, תבא זו למה? אמר להם, הקדוש ברוך הוא מביא עליכם את המבול. ויש להתבונן, מדוע באמת לא שמעו אותו בני דורו? אמת ונכון שהם היו גסים ומשקועים בכל מ"ט שערי הטומאה, אך בכל זאת כיצד אברהם כן הצליח? על שאלה זו משיבה הגמרא שנוח היה מוכיח אותם ומראה להם רק את הצד השלילי של העונש, המבול, והרע, שיענשו. ואולי אם היה מראה להם את הצד השני של אהבת ה' וכמה המצוות הם טוב לאדם בזה ובבא אזי אולי כן היו מקבלים ממנו.

ובדאי שאין אנו יכולים לפשפש במעשיו של נח אך לעצמנו ניקח מוסר השכל שאין לנו להוכיח. ורק לדון לזכות ולהראות כמה טוב ה', וזה מה שנאמר: "את האלקים התהלך נח". היינו שנוח הלך עם בני דורו במידת הדיון ולא בחסד ורחמים, שהרי שם אלקים מרמז על דין, וזה הרמז שיש בעשיית התיבה היינו שה' גם רמז לנח תכנס אל עצמך היינו לפנימיות הדברים ותראה מדוע בני דורך עושים ומתנהגים כך, ותתפלל עליהם מדין ערבות ועל ידי זה יחזרו בתשובה.

***

סיפור לשולחן שבת

אנא, קרא נא לי את רב העיר, ציוה ר' ישראל מרז'ין את שמשו. "עכשיו?" תמה השמש בינו לבין עצמו, נוכח בקשתו הפתאומית של הצדיק רבי ישראל מרז'ין. השעה הייתה שעת צהרים מאוחרת של ערב-שבת עת הכל מתכוננים לקבל פני שבת המלכה. להזמין את רב העיר, מורה-ההוראה המפרסם בעל ה'בית-שלמה' בשעה כזו ובדחיפות על מה ולמה?! על זאת נקרא בספור שלהלן:

***

הצדיק מרז'ין עצר בדרכו בעיר סקולא כדי לשבות בה. הוא כבר טבל במקוה ולבש את בגדי השבת, כשלפתע החל מתהלך בחצר אנה ואנה כבורר וחוכך בדעתו דבר מה. אחר זמן-מה נעצר; ופתאום הורה למשמשו להזמין אליו את רב העיר.

לנוכח קריאתו הפתאומית של הצדיק נעתר הרב המרא דאתרא וניגש אל הבית אשר בו התאכסן הצדיק. על פניו נכרו אותות פליאה. מה הדחיפות? מהו העניין שבגיניו הזמין אותו אליו בעצומן של ההכנות לשבת-קדש?

"שלום עליכם", קידם הצדיק את פני הרב, וניגש ישר לעניין. "כבודו הינו מורה הוראות בישראל וברצוני להציג בפניו דיון לפסיקה". וכך החל הצדיק מגולל את הסיפור אשר נסב אודות יהודי שהתברך בכל המעלות. ישר במעשיו, הגון במידותיו, עובד ה' באמונה, למדן וכל זאת לצד עשרו הגדול. אף שהיה עסוק וטרוד, היה מוצא זמן לעזר לנצרכים, ומעשי הצדקה והחסד שלו היו מן המפרסמים. גם ללמוד תורה קבע עתים. היהודי, המשיך הרבי לספר, כבר היה זקן ובא בימים, והעמיד בנים יראי-שמים ההולכים בדרכיו.

כל-כך היה מפרסם בישרו בהגיונותו ובטוב ליבו, שרבים היו מבכרים להפקיד אצלו את כספם. עד ברור הדיון. אלמנות ויתומים בחרו בו כשומר נאמן לכספם. תמיד פרע את הכספים במועד שנתבקש והיה נח לשמים ונח לבריות.

באחד הימים נזדמנה לאותו עשיר עסקה מצוינת מטעם השלטונות. אשר לפי כל התחזיות, אמורה הייתה להניב רווחים נאים מאוד, ומה שחשוב יותר – היא לא הייתה כרוכה בשום סיכון.

הינגשים לעסקה נדרשו להפקיד סכום כסף נכבד כעירבון. בחוזה הרגיל נכתב, שיש לחתם על החוזה

בכל עת שיידרש הדבר. בסוף החוזה נאמר, כי אי-עמידה באחד התנאים תגרור הפסד מידי של העירבון כולו. הסוחר נענה לעסקה, ואז גילה כי אין בידו את הסכום הדרוש לעירבון. במוחו עלתה מחשבה: הרי הכסף הנדרש ניתן כעירבון בלבד. בידו כספים רבים שמנחים כאבן שאין לה הופכין. וכי למפקדים משנה היכן נמצא כספם, במגרת שלחנו או בקופת האוצר? הפך בדעתו. חשב והחליט, כי מותר לו להשתמש בכספים אלה כעירבון. הכל היה ערוך ומוכן לחתימת החוזה אצל הפקיד הממנה.

שבת של צדיק

גדול ישראל על רבינו הנחמד זיע"א

יודעה היא התקשרותו של הרה"ק ר' מאיר שפירא מלובלין זיע"א עם חסידי ברסלב, מרכום של חסידי ברסלב בימים ההם, שהיה ר' מאיר שפירא זיע"א מתפלל עמהם בימים הנוראים, ועל כך אמר: אף על פי שרב העיר צריך להתפלל בימים הנוראים בבית"כ של המהרש"ל, אסכים אפילו להתווסף על כתב פיסטורין מהרבנות ולא לאבד את התפילה עם חסידי ברסלב. (שבחו של צדיק ערך בית קאריין)

ולפתע – שד ושבר!

אותו פקיד היה שונא-ישראל מושבע. מזמה מרשעת עלתה במוחו: הוא קבע את מועד החתימה ליום השבת! כך או שיפסיד את כספו או חלילה יעבור על מצוות קונו. וכך בעצומה של השבת, הודיעו לסוחר כי עליו לבוא ולחתם על החוזה ולא תבוטל העסקה וכל כספו ירד לטמיון.

הסוחר היהודי הסתובב בביתו כהלום-רעם. התלבטויותיו לא נתנו לו מנוח. מה יעשה? כך או כך המצב בכו רע. יחתום בשבת? לא יעלה על הדעת; הרי זה חלול-שבת בפרהסיה! לא יחתום? ירד לטמיון כספם של רבים, וביניהם אלמנות ויתומים אומללים.

לבו נכמר כשחשב על מצוקתם של העניים שיבואו לתבוע את כספם. הוא היה מבלבל לגמרי. אך זמן רק לתהיות ומחשבות לא נותרו לו. נקישה קלה על דלת ביתו קטעה אותו מזרם מחשבותיו. בפתח עמד השליח אשר בא להזמין למשרד הממשלתי. מבלי-דעת קם ויצא בעקבותיו. מוחו נסער ממחשבות לכאן ולכאן. הוא לא היה מסוגל כלל לבקר את מעשיו. כאוטומט צעד אחרי האיש, ניגש אל הפקיד, וחתם את שמו.

עם סיום המעשה חזר הוא אל

פסק דין מכריע

לרגל יום ההילולא של ר' ישראל מרז'ין זיע"א ג' חשוון.

עצמו. לפתע ידע מה עשה. רעד אחז בו, ונפל מתעלף. דקות ארוכות עמלו האנשים במקום עד שהשיבו לו את נשמתו. אמנם הכרתו שבה אליו, אך הוא לא ידע בדיוק מה מתרחש סביבו. זכרונם נטש אותו במקצת.

החלמתו הייתה אטית. כשקם ממשכבו עדין היה חלש. למצבו הקודם לא שב עוד. הוא חדל מלבוא בין אנשים, ולא יצא מביתו אלא לתפלה בצבור. לעסקיו לא חזר. כל מעיניו היו נתונים בדבר אחד: להחזיר את כל הכספים שהיו נתונים אצלו בפקדון. כעבר חדשים אחדים נפטר מרב צער ועגמת-נפש.

כשעלתה נשמתו למעלה, התעורר בבית-הדין וכוה: אם יעמדו לו זכיותיו כבעל-צדקה לכפר על החטא החמור של חלול שבת בפרהסיה, או שמא עליו להיענש תחילה על חטאו. נחלקו הדעות בשמים והוחלט להוריד את הדין למטה, וכפי שיורו כאן, כן יקיום למעלה.

"כבודו הוא אחד מעמודי ההוראה בדורנו", פנה הצדיק אל הרב היושב מולו ומאזין ברב קשב, "יפסק-נא את הדין".

***

עתה כבר התחוורה לרב סבת הבהילות והדחיפות. הוא התעמק ושקל בכבד-ראש. לאחר דיון נרחב לכאן ולכאן, תוך ציון דעות הפוסקים, פסק:

"ברור שאסור היה לו לחלל את השבת כדי למנוע הפסד ממון. אף-על-פי-כן, אין לדונו כמחלל שבת סתם. כל ימי חייו לא מצאנו שיעבור עברה כדי להרוויח ממון. אלא מה? חס היה על ממנום של ישראל ובעבורם נכשל. את עונשו כבר קבל כבר בייסורים בעולם-זה בכלל, וביסורים על חטאו זה בפרט. עתה – פטור הוא מעונש ומקומו בגן-עדן".

חיוך של קורת-רוח התפשט על פני הצדיק. "ברוך שחלק מחכמתו ליראיו", קרא בסיפוק, "בבית-הדין של מעלה קבלו את הפסק וכבר מכניסים את נשמת היהודי לגן-עדן. הבה נלך אל בית-הכנסת לקבל את פני שבת המלכה".

שימוע ותזיו נפישכם!

ניתן להאזין לשיעורו של מו"ר הרב שלום אריש שליט"א, בכל יום רביעי בעתה 21:00 גם בקול הלשון.

בטל: 03-6171111

רבי מאיר שפירא זי"א ראש ישיבת חכמי לובלין ויוצר הדף היומי

ז' מר חשוון

בית חכמים

א לובא ליד שמחה כי אם ע"י מילתא דשמואל

שתיין אחד לפני שיצא לדרך ביקש מאשתו שתכין לו 10 בקבוקי ויסקי. שאלה אותו אשתו למה דווקא עשר? ענה האיש "אני נוהג לקחת איתי 'מנין'". אמרה לו אשתו הרי מספיקים לך רק 9 ואיתך ביהד זה מנין. ענה השתיין "אני הוא הבית מדרש בעצמו".

הצטרפו לתוכנית המנויים

של ברסלב ישראל

התקשרו עכשיו: 02-5323339
www.breslev.co.il

כשהתקיימה הכנסיה הגדולה הראשונה של אגודת ישראל בוינה שם נכחו גדולי אירופה ועימם גם גדולי ארצות הברית, הציג שני הצעות, הראשונה: הקמת ישיבה עולמית שבו ייחזקו מיטב הכישרונות הצעירים ויוכשרו לרבנים, ההצעה השנייה היתה הרעיון של הדף היומי, שני ההצעות התקבלו במחיאות כפיים סוערות, ובראש השנה תרס"ד החלו רבבות יהודים בכל התפוצות ללמוד את הדף הראשון של מסכת ברכות מאימתי, בט"ו בשבט תרצ"א זכה להיות יחד עם כל עם ישראל בסיום הש"ס הראשון וכל ישות נתמלאה חדות הנפש, שרק יחיד סגולה זוכים לה, ומכל קצוות תבל נישמע הדרן עליון כל הש"ס, ואמרו עליו אלמלא הוא עלולה תורה להיטבח מישאל. ההצעה השנייה גם התקיימה במלא תפארתה, שבע שנים עמל בבנייתה נדד ממקום למקום ובארצות הברית בכדי לאסוף תרומות, רבי מאיר חולל מהפך ביהדות ובעולם הישיבות בפרט, ברעיונו היה להקים בכל עיר גדולה ישיבה, ובשיבת חכמי לובלין היה שינוי של חשיבה שכן עד אז ידעו שהעמלים, עליהם לחיות חיי צער, כמו שאמרו חז"ל פת במלח תאכל וכו' כך היה באמת בשאר ישיבות, אך בלובלין השתנתה המגמה, הוקם ישיבה לתפארת אולמות לכל דבר, ואף מכונות כביסה היו בה, דבר שאפי' אצל עשירים בקושי היה, שאלו אותו רבי מאיר: אמרו חז"ל פת במלח תאכל וכו' מה כל הפאר אצל התורה? השיב רבי מאיר: לא כך הם הדברים! אלא, כך הם בלשון שאלה, פת במלח תאכל? מים במשורה תשתה? ועל הארץ תשכב? והרי בתורה אתה עמל! ובוודאי כל טוב הארץ לך היא. תלמידיו הרבים היו הם לו ממש כבנים, (מאחר ולא זכה לזרע בר כימא) דבר אחד העיקר עליו, והם חובות הישיבה, ברגעיו הקריטים התבטא, אית מאן דפרע בגופיה ואית מאן דפרע בממוניה.

פורים בלובלין: משבת מברכין אדר היתה השמחה ניכרת עליו ומקרינה על הישיבה כולה ההכנות לכל מצוות הפורים ולשמחת הפורים היו בעיצומם, זקני לובלין התבטאו שקריאת המגילה כמו בישיבה לא שמעו מימיהם, וחזקה על הלובלנים שלא הגזימו בהערכתם. **התקלקלות:** מתחילת שנת תרצ"ד דיבר רבות על שבח ארץ ישראל ועל כיסופיו להגיע אליה, ואף גם הספיק להתחיל ללמוד עם תלמידיו שרצו להצטרף לנסיעה לארץ הקודש את מצוות התלויות בארץ את מסכת פאה, אך גופו נחלש ועימו מצבו התדרדר, ואף שרופאיו אמרו שזה בסך הכל חולשה, המציאות הייתה אחרת, וכו' חשוון בשנת ה'תר"ל ביקש שיעזיבוהו להחד האורחים, וציווה להביא דובשניות וי"ש ופניו התחילו להאדיר ושמחתו היתה רבה ופנה לתלמידיו שישתו לחיים ובחיבה יתירה לחץ את יד כל אחד, כשאמרו לשתות ביקש שייקדו במגעל סביבו את המנניה שלו "בן בטחו אבותינו" כשרמעות וזולות מעיני תלמידיו ואינם מאמינים השיב את שמונתו הטהורה ליוצרו במיתת נשיקה, אשרי הדור שזכה לו זכותו תגן עליו ועל כל ישראל אמן. עשרות שנים לאחר מכן בשלהי תשי"ח העלו את עצמותיו לארץ הקודש בהר המנוחות גדולי הדור ליווהו והספידו.

ספריו: על התורה נשרפו כליל בטרנפול במלחמת העולם הראשונה רק שניים נמצאו שלמים, והם: אמרי דעת, שם הוא מפלפל בנושאים שלימים בש"ס מייחדם לאחד **תלמידיו:** כאמור רוב תלמידיו נכחדו בשואה האיומה הי"ד, תלמידו המובהק רבי שמואל הלוי ואזנר שליט"א היה כבר אז מהעילויים של הישיבה ומוזכר גם במכתביו בשם הבחור שמואל.

כשעוסקים אנו בצדיק זה מתמלאים אנו ברגשי כבוד ויראה, שכן הכל היה בדור הקודם, ואנו עדין חיים ונושמים את תלמידיו בעל שבט הלוי הרה"ג רבי שמואל הלוי ואזנר שליט"א, מי מאמין שדור קודם היו כאלה ענקי רוח, בימיו היה תקופת הזהר של יהדות אירופה.

הולדתו: בשנת תרמ"ז נולד לאביו רבי יעקב שמשון בן אחר בן לרה"ק רבי פנחס מקוריץ בעיר שאץ שברומניה, אמו הרבנית מרגלית היתה בתו של הגאון בעל מחבר מנחת שרי רבי שמואל יצחק שור זי"ע מצאצאי ה"ז" ורב"ח. במעלליו התנכר כי לגדולות נוצר, התמדתו בתורה היתה להפליא, בגדולי היפותות ועומק שכלו החביא את רבותיו, בהיותו בן שמונה ידע את כל מסכת שבת בעל פה עם כל ההתספות, אט אט יצא שמו עד שכינתו "עילוי מושאן" למד אצל סבו בעל המנחת ש"י, ובגיל שש עשרה היה כבר גאון מושלם בקי בש"ס ופוסקים ומורה הוראה בישראל, ובו בזמן כבר הוסמך לדין ולהורות, על ידי הגאונים רבי שלום מרדכי מברין נודע בשם המהרש"ם יעוד גאונים, ובהם זקנו רבי שמואל יצחק שור בעל המנחת ש"י.

נשואיו: כשיצא שמו לכל אירופה ולמזרח הגיע השמועה לחסיד הגביר רבי יעקב דוד בריטמן מטרנפול חסיד נאמן לאדמו"ר מטשורטקוב, רבי ישראל פרידמן זי"ע, שלח הוא את נאמן ביתו לתת על קנקנו, השליח חזר כולו מולב מלא רשמים ממה שראו עיניו מביקורו בשאץ ואמר לר' יעקב דוד הגביר: לא תיארתי לעצמי שבדורנו יש כזה עילוי גאון צעיר לימים וזה ענק רוח ממש כר' יעקב פולק יוצר החילוקים והפילפולים, סיני ועוקר הרים לאחר נשואיו זכה גם להמנות על תלמידיו האדמו"ר מטשורטקוב זי"ע.

משמש בקודש: מביקוריו אצל רבו האדמו"ר מטשורטקוב באוסטריה זכו גם שם להכירו מקרוב, ומערים שונות הגיעו אליו הצעות לשמש כרב בעירם אף שחזונו התנגד וחמוותו הצדיק לו סכום כסף רב באם ישרא לעוסק בתורה ללא עול ציבור עליו, העדיף לקחת את הרבנות ואמר שלא לכבודו ולא בשביל בצע כסף אלא לכבוד של תורה, ועוד הוסיף שידוע שאם לא יקח את משרת הרבנות סופו להיות מיושבי קרנות, לאחר שהאדמו"ר מטשורטקוב הכריז בענין, הוכתר לרב בקהילת גלינא, מיד בהכנסו לתפקידו דאג לתיקון חומת היהדות, וכן הקים בתי חינוך ולשאר צרכי הדת כיאות, את הישיבה הראשונה בחייו, גם הקים שם והיא הישיבה הגדולה פני תורה (היתה קיימת עד אמצע מלחמת העולם) אך בפיוטרקוב נשן של רבי מאיר היה קשור מאד בנפשם של אנשי פיוטרקוב, הוא דיבר תמיד בשבחם הם ראו בו כאל חם לכל דבר, גם התבטא שקשה עליו העזיבה אך מה אעשה ובלובלין יש את ביה"כ המהר"ם מלובלין, וגם חש אני רוח של קדושה מיוחדת נושבת שם, מה גם שראה שם את מפעל חייו- הישיבה, מקום שבו גדולי עולם פעלו והקימו בה ישיבות, כרבי יעקב פולק יוצר הפילפולים, וכרבי שלום שכנא חותנו של הרמ"א, המהרש"ל, המהר"ם מלובלין, ומגדולי החסידות החוזה מלובלין, רבי ליבלי איגד, זי"ע.

מנהיג אגודת ישראל: בשנת תרפ"ב השתתף בוועידת הארצית של אגודת ישראל בה השתתפו גאונים דהור אדמו"רים מפורסמים, אחרי שנשא את דבריו, הוקסמו שומעיו מהופעתו רבת הרושם, מצורתו ששיבתה לו הוד והדר, מספר פעמים נאלץ להפסיק את דבריו, עקב מחאות כפיים סוערות מיושבי הוועידה, כולם ראו בו את המנהיג האגודאי לו חיכתה היהדות, ובאותו מעמד נבחר לנשיא אגודת ישראל, מאוחר יותר אף נבחר כנציג לממשלת פולין מטעמה של האגודה, בשנת תרפ"ג באולו

לשעיל בגן האמונה

שיעורי מור"ד בשבוע הבעל"ט.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'
קריית גת	ראשון לציון	תל אביב	ישיבת חוט של חסד י-ם	חולון

לברור כתובת השיעור חייג: 02-5812210

תפילות

התפילות על חבור נענה תחילה.

נא להתפלל לרפואת:
ליאור נחמן בן שזלמית,
מו"ר הרב שלום בן ימנה שליט"א
הרב אליעזר בן עטיה שליט"א
שמואל אייזיק חזקיהו בן תהילה,
זב"ק: ר' יהושע בן רבקה מרים. זוג' בתיא
ברכה בת מלכה
ולחביל לעי
לע"נ חבירו היקר שלום בן חנה ז"ל.

שאלות למור ראש הישיבה

שיהיה ש"ס מתאבה על ידך

שלום כבוד הרב.

ידוע כי עבירה המורה להלל שם שמיים ובפרט כשזה ברבים. אך לפעמים יש מקרים שנראה כי חייב להגיד עליהם אך יתכן כי הציפויים במקרה ייגרדו כי זה חילול שם ושמיים (אולי הם צודקים ואולי לא). אתן דוגמאות ואשמה לקבל תשובה: כשאחד מנסה להעליב אותי בצורה בוטה וכתוצאה מתגובתי שאולי היא מעט תקיפה אמרו: אתה לא מתבייש אתה חובש כיפה איך אתה מתנהג, או כאשר יש בזה הפסד ממון כגון לקוח המזכה את בעל החנות ועובדיו על טעות קטנה וגורם להרחיק לקוחות. נהג מטורף בכביש אשר מתנהג בחוסר טאקט ועוד כהנה מקרים. לכן שאלתי היא: האם זה אומר בתור חובש כיפה שלכאורה מייצג את דת ה', שעלי לשתוק בכל פעם שקורים מקרים מעין אלו ומתנגשים בי. או שמא יש חשש שאני אצא "פראייר"? או עלי להבליג כשקורה משהו לעין הרבים מחשש ש: "שמו ייגרד". הנה עוד דתי עושה משהו לא טוב? אשמה לקבל הדרכה איך להתנהג במקרים מעין אלו, וכן בהברה עד היכן מגיע הגדרה של "חילול ה'".

תשובה: אמרו חז"ל "דרך ארץ קדמה לתורה" ועוד אמרו חז"ל: "כל שדור הקריות נוטה הימנו, רוח המקום נוטה הימנו. וכל שאין רוח הבריות נוטה הימנו, אין רוח המקום נוטה הימנו" (אבות ג') ופירש הר"ם: כל מי שאהוב למטה בידוע שהוא אהוב למעלה. הגמרא במסכת יומא פו. אומרת: ואהבת את ה' אלהיך שיהא שם שמים מתאבה על ידך שיהא קורא וזונה ומשמש תלמיד חכמים ויהא משאו ומתנו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות

עליו אשרי אביו שלמדו תורה אשרי רבו שלמדו תורה אוי להם לבריות שלא למדו תורה פלוני שלמדו תורה ראו כמה נאים דרכיו כמה מתקנים מעשיו עליו הכתוב אומר ואמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר אבל מי שקורא וזונה ומשמש תלמיד חכמים ואין משאו ומתנו באמונה ואין דבורו בנחת עם הבריות מה הבריות אומרות עליו אוי לו לפלוני שלמדו תורה אוי לו לאביו שלמדו תורה אוי לו לרבו שלמדו תורה פלוני שלמדו תורה ראו כמה מקולקל מעשיו וכמה ממוערין דרכיו ועליו הכתוב אומר באמר להם עם ה' אלה ומאדני יצאו". ויוצא מדבריו חז"ל שהאדם צריך לעשות את כל מה שהוא יכול כדי שיהיה אהוב על הבריות. שלא יאמרו חז"ל. אוי לו לפלוני שלמדו תורה אוי לו לאביו שלמדו תורה אוי לו לרבו שלמדו תורה פלוני שלמדו תורה ראו כמה מקולקל מעשיו וכמה ממוערין דרכיו.

ברור שאם בן אדם מתנהג בדרך ארץ נאותה לכן תורה, ובכל זאת יוצא מקרה שבאמת צודקת, ע"כ לא אמרו לנו חז"ל שצריך להבליג, ולשתוק ובוודאי אם ע"כ כך נגרם לו הפסד ממון, אבל כמובן שכל זה דווקא אם הוא עשה את כל מה שביכולתו כדי שישם יתאבה על ידו.

אבל תמיד טוב לזכור את דברי חז"ל: במסכת גיטין לו: "הנעלבים ואינם עולבים ונשומעים חרפתן ואין משיבין עושיין מאהבה ושומעין ביושרין עליהן הכתוב אומר ואהבתי כצבת השמש בגבורתי" זאת דברי רבינו הקדוש בליק"מ תורה ו' עיקר התשובה שישמע בזיונו ידום וישתוק. השי"ת יזכינו להנצל מחילול השם ושתמיד ש"ש יהיה מתאבה על ידינו.

פרשת תש"ע

ס	ת"א	חיפה	בא"ש
כניסה	16:23	16:37	16:40
יציאה	17:34	17:36	17:36
לר"ת:	18:14	18:16	18:16

הפטרה: "רני עֲקֶרָה לֹא יִלְדָּה..." (ישעיה נ"ד א)

י"ל ע"י מוסדות "חוט של חסד"
רח' שמואל הנביא 13 ירושלים
טל' 052768-0002 02-5826205 פקס
ת.ד. 57669 י-ם

להצטרפות לקבלה בדוא"ל ולתגובות כתבו לנו:
5812210@gmail.com
כתובתנו באינטרנט
Breslev.co.il
אברהם - שמחה - שמחה